

Asikkalan kunta
kirjaamo@asikkala.fi

Viite: Lausuntopyyntö 24.4.2026

Asia: Poikkeamislupa 16-424-3-274 Mäntymäki, Asikkala

Asikkalan kunnalle on saapunut RakL 57 §:n mukaista poikkeamislupaa koskeva hakemus kiinteistölle 16-424-3-274 MÄNTYMÄKI (Honkaoksa 20, Asikkala) Päijänteen Susannanlahdella. Hakija hakee poikkeamislupaa uuden saunan rakentamiseksi (34 k-m²) noin 20 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

Lahten museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu asiasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueella tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia tai muutoin suojeltuja kohteita, eikä alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ole tehty esinelöytöilmoituksia. Tiedot alueen muinaisjäännöksistä ovat kuitenkin vanhentuneet ja siten ne tulee päivittää ja ottaa huomioon: viimeksi suunnittelualue on ollut osa inventoinnin kohdealuetta 22 vuotta sitten, vuonna 2004 suoritetun Asikkalan kunnan yleisinventoinnin yhteydessä (*A. Kehusmaa 2004: Asikkalan arkeologinen inventointi*) ja on varsin todennäköisestä, ettei sitä ei ole koskaan tarkastettu arkeologin toimesta. Tietämys esim. Päijät-Hämeen rautakaudesta ja historiallisen ajankohteista on täydentynyt ja muuttunut lähes täysin kyseisen inventoinnin jälkeen, eikä kyseisen kuntainventoinnin tarkkuutta voi pitää riittävänä nykyisin kriteerein tarkasteltuna. Kiinteistö myös sijaitsee esihistoriallisten kohteiden osalta potentiaalisella alueella: samoilta korkeuksilta (m mpy) Vähä-Äiniön ja Vähä-Äiniön lahten ranta-alueilla tunnetaan useita rautakautisia kohteita (esim. muinaisjäännösrekisterin kohteet *Vanhakartano 1* 1000039365, *Paskonsaari* 1000032469 ja *Pätiälä 2* 1000038532).

Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää asiakohdan hankkeeseen liitettävää muinaisjäännösselvitystä ja sen tulosten huomioimista muinaismuistolain edellyttämällä tavalla. Koska kyseessä on pienialainen ja -muotoinen tarkastus (rakennuspaikka ja sen ympäristö), museo voi suorittaa tarkastuksen pyynnöstä viranomaistyönään kesällä 2026 (touko-kesäkuussa). Vaihtoehtoisesti arkeologisen tarkastuksen voi halutessaan tilata myös haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: *Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen*). Inventoinnin on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätöiden, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Raportti suoritetusta tarkastuksesta on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi heti sen valmistuttua.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella kohdenimellä *Etelä-Päijänteiden kulttuuri- ja harjusaarimaisemat* (VAMA 2021). Alueella on voimassa Päijänteiden rantaosayleiskaava (2002), jossa kiinteistö on osoitettu loma-asuntojen alueeksi merkinnällä RA/2. Rantaosayleiskaavan RA/2-merkinnän määräyksen mukaan 25-35 k-m² kokoisen saunan etäisyys rantaviivasta tulee olla 30 m. Asikkalan rakennusjärjestyksen mukaan rantamaiseman luonnonmukaisuus eli rakennuksista vapaa vyöhyke tulee säilyttää 20 metrin etäisyydellä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Saunarakennus sijoittuisi rakennuksista vapaan vyöhykkeen reunalle, sen ulkopuolelle. Rakennus on tarkoitus toteuttaa perinteisin materiaalein ja ympäristöön sopivalla arkkitehtuurilla. Tarkempia suunnitelmia ei ole toimitettu museolle. Rakennuspaikan sijoittaminen 20 m etäisyydelle rantaviivasta on kunnan rakennusjärjestyksen mukainen. Museon näkemyksen mukaan hankkeella ei ole alueen suojeluarvoja heikentävää vaikutusta.

Museolla ei ole poikkeamislupaan huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman suojelun osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Esko Tikkala

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto